

Prishtinë, më 23 shtator 2019
Nr. ref.:RK 1428/19

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

né

rastet nr. KI113/18, KI114/18 dhe KI115/18

Parashtrues

Halim Thaqi, Ramadan Grajqevci dhe Enver Hajrizi

Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktvendimeve [CN. nr. 20/14 të 17 janarit 2018; CN. nr. 19/14 të 17 janarit 2018; dhe CN. nr. 407/14 të 28 marsit 2018] të Gjykatës Themelore në Prishtinë

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Bajram Ljatifi, zëvendëskryetar
Bekim Sejdiu, gjyqtar
Selvete Gérxhaliu-Krasniqi, gjyqtare
Gresa Caka-Nimani, gjyqtare
Safet Hoxha, gjyqtar
Radomir Laban, gjyqtar
Remzije Istrefi-Peci, gjyqtare dhe
Nexhmi Rexhepi, gjyqtar

Parashtruesit e kërkesës

- Kërkesa KI113/18 është dorëzuar nga Halim Thaqi, me vendbanim në fshatin Milloshevë, komuna e Obiliqit (në tekstin e mëtejmë: parashtruesi i parë i kërkesës); Kërkesa KI114/18 është dorëzuar nga Ramadan Grajqevci, me vendbanim në fshatin Milloshevë, komuna e Obiliqit (në tekstin e mëtejmë:

parashtruesi i dytë i kërkesës); dhe Kërkesa KI115/18 është dorëzuar nga Enver Hajrizi, me vendbanim në fshatin Kremenatë, komuna e Kamenicës (në tekstin e mëtejshmë: parashtruesi i tretë i kërkesës).

2. Të gjithë të lartcekurit (në tekstin e mëtejshmë kur referohen bashkërisht: parashtruesit e kërkesës) përfaqësohen nga Xhevdet Krasniqi, avokat nga Prishtina.

Vendimi i kontestuar

3. Parashtruesit e kërkesës kontestojnë 3 vendime të Gjykatës Themelore në Prishtinë-Departamenti i Përgjithshëm-Divizioni Civil (në tekstin e mëtejshmë: Gjykata Themelore), nëpërmjet të cilave parashtruesve të kërkesës, secilit veç e veç, iu ishte refuzuar propozimi për kthim në gjendje të mëparshme pas dëshimit të tyre për të paguar taksën gjyqësore prej 20 eurosh brenda afatit të përcaktuar nga Gjykata Themelore.
4. Parashtruesi i parë i kërkesës e konteston Aktvendimin [CN. nr. 20/14] e 17 janarit 2018 të Gjykatës Themelore, i cili i është dorëzuar atij më 1 shkurt 2018.
5. Parashtruesi i dytë i kërkesës e konteston Aktvendimin [CN. nr. 19/14] e 17 janarit 2018 të Gjykatës Themelore, i cili i është dorëzuar atij më 1 shkurt 2018.
6. Parashtruesi i tretë i kërkesës e konteston Aktvendimin [CN. nr. 407/14] e Gjykatës Themelore të 28 marsit 2018, i cili i është dorëzuar atij më 10 maj 2018.

Objekti i çështjes

7. Objekt i çështjes së kërkesave është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimeve të kontestuara, me të cilat pretendohet se janë shkelur të drejtat e parashtruesve të kërkesës të garantuara me nenet 3 [Barazia para Ligjit], 24 [Barazia para Ligjit], 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], 46 [Mbrojta e Pronës], dhe 54 [Mbrojta Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshmë: Kushtetuta) si dhe të drejtat e parashtruesve të kërkesës të garantuara me nenin 6 (E drejta për një proces të rregullt) të Konventës Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (në tekstin e mëtejshmë: KEDNJ) dhe nenet 7 dhe 10 të Deklaratës Universale për të Drejta të Njeriut (në tekstin e mëtejshmë: DUDNJ).

Baza juridike

8. Kërkesat bazohen në paragrafin 7 të nenit 113 [Juridikzioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, në nenet 22 [Procedimi i kërkesës] dhe 47 [Kërkesa individuale] të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejshmë: Ligji) dhe rregullin 32 [Parashtrimi i kërkesave dhe përgjigjeve] të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshmë: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

9. Më 8 gusht 2018, avokati i parashtruesve të kërkesës i dorëzoi kërkesat e parashtruesve, KI113/18, KI114/18 dhe KI115/18, në mënyrë të ndarë dhe me formularë të ndarë, në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejshmë: Gjykata).
10. Më 9 gusht 2018, Presidenti i Republikës së Kosovës emëroi gjyqtarët e rinj: Bajram Ljatifi, Safet Hoxha, Radomir Laban, Remzije Istrefi-Peci dhe Nexhami Rexhepi.
11. Më 17 gusht 2018 Kryetarja e Gjykatës, për kërkesën KI113/18, caktoi gjyqtarin Nexhami Rexhepi gjyqtar raportues dhe Kolegjin shqyrtyes, të përbërë nga gjyqtarët: Arta Rama-Hajrizi (kryesuese), Gresa Caka-Nimani dhe Safet Hoxha.
12. Të njëjtën ditë, në pajtim me paragrafin 1 të rregullit 40 [Bashkimi dhe ndarja e kërkesave] të Rregullores së punës, Kryetarja e Gjykatës urdhëroi bashkimin e kërkesës KI114/18 me kërkesën KI113/18.
13. Më 12 shtator 2018, në pajtim me rregullin e lartcekur të Rregullores së punës, Kryetarja e Gjykatës urdhëroi edhe bashkimin e kërkesës KI115/18 me kërkesat e bashkuara KI113/18 dhe KI114/18. Kryetarja e Gjykatës po ashtu urdhëroi që vendimi për caktimin e gjyqtarit raportues dhe Kolegjit shqyrtyes për kërkesën KI113/18 të zbatohet në kërkesat KI114/18 dhe KI115/18. U vendos rrjedhimisht që të tri kërkesat, të trajtohen si kërkesa të bashkuara.
14. Më 26 shtator 2018, Gjykata njoftoi avokatin e përbashkët të parashtruesve të kërkesës për regjistrimin e kërkesave si dhe për bashkimin e tyre. Me atë rast, Gjykata kërkoi nga ai që, brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga dita e pranimit të shkresës së Gjykatës, t'i dorëzojë kësaj të fundit një autorizim që dëshmon se ai i përfaqëson parashtruesit e kërkesës në procedurat para kësaj Gjykate.
15. Të njëjtën ditë, Gjykata njoftoi Gjykatën Themelore për regjistrimin e kërkesave si dhe për bashkimin e tyre. Gjykata kërkoi nga Gjykata Themelore në Prishtinë që, brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga dita e pranimit të shkresës së Gjykatës, të dorëzojë kopje të fletëkthesave që dëshmojnë datën se kur janë pranuar vendimet e kontestuara nga parashtruesit e kërkesave KI113/18, KI114/18 dhe KI115/18.
16. Më 16 tetor 2018, avokati i parashtruesve të kërkesës dorëzoi autorizimin e kërkuar në Gjykatë.
17. Më 1 nëntor 2018, Gjykata Themelore dorëzoi fletëkthesat e kërkua të cilat figuronte se parashtruesi i parë dhe i dytë [KI113/18 dhe KI114/18] i kishin pranuar vendimet e kontestuara më 1 shkurt 2018 ndërkaj që parashtruesi i tretë i kërkesës [KI115/18] e kishte pranuar vendimin e kontestuar më 10 maj 2018.

18. Më 4 shtator 2019, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin paraprak të gjyqtarit reportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përbledhja e fakteve

Kërkesat KI113/18 dhe KI114/18

19. Më 29 korrik 2013, Qeveria e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejmë: Qeveria), për qëllime të shpronësimit kishte përpiluar raporte përkatëse për vlerësim të disa pronave të paluajtshme [ngastrat kadastrale nr. 573-1; nr. 562-3; nr. 572-1; nr. 562-1; nr. 572-2]. Në një datë të mëvonshme, Qeveria kishte caktuar vlerën përkatëse monetare për secilën nga këto ngastra kadastrale.
20. Më 10 janar 2014, parashtruesi i parë dhe i dytë i kërkesës paraqitet ankesat e tyre në Gjykatën Themelore në Prishtinë duke kundërshtuar kështu raportet e vlerësimit të Qeverisë.
21. Më 24 dhjetor 2014, Qeveria kishte nxjerrë Vendimin Përfundimtar [Nr. 01/04] përmes së cilit kishte shpronësuar pronat e lartpermendura.
22. Më 30 tetor 2017, Gjykata Themelore ia kishte dërguar përfaqësuesit të parashtruesit të parë dhe të dytë të kërkesës (avokatit M. D.) vërejtjet përkatëse për pagesën e taksës gjyqësore në shumë prej 20 eurosh. Në vërejtjen e Gjykatës Themelore theksohej se nëse brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga marrja e vërejtjes gjyqësore nuk bëhet pagesa e taksës gjyqësore, do të ndërmerren veprimet tjera të parapara me nenin 6.5 dhe 6.6 të Udhëzimit Administrativ nr. 2008/02 për Unifikimin e Taksave Gjyqësore me ç'rast ankesa do të konsiderohet si i térhequr. Në këto procedura pranë Gjykatës Themelore në Prishtinë, parashtruesi i parë dhe i dytë i kërkesës përfaqësoshej nga një avokat tjetër, përkatësisht nga avokati M. D.
23. Më 15 dhjetor 2017, Gjykata Themelore në Prishtinë kishte nxjerrë Aktvendimet [CN. nr. 20/2014 (në lidhje me parashtruesin e parë) dhe CN. nr. 19/2014 (në lidhje me parashtruesin e dytë)] përmes së cilëve i kishte konsideruar si të térhequra ankesat e parashtruesit të parë dhe të dytë të kërkesës – duke qenë se nuk ishte paguar taksa gjyqësore brenda afatit të përcaktuar.
24. Më 11 janar 2018 dhe më 12 janar 2018, parashtruesi i parë dhe i dytë i kërkesës, respektivisht, kishin paguar taksën gjyqësore prej 20 eurosh dhe kishin paraqitur kërkesat e tyre për kthim në gjendje të mëparshme pranë Gjykatës Themelore. Kërkesat e tyre për kthim në gjendje të mëparshme i kishin arsyetuar me faktin se avokati i mëhershëm i parashtruesit të parë dhe të dytë, M. D., e ka pranuar në mënyrë të rregullt vërejtjen gjyqësore mirëpo nuk e ka përbushur obligimin sipas vërejtjes gjyqësore dhe nuk i ka njoftuar ata për këtë vërejtje. Në parashtresën për kthim në gjendje të mëparshme, parashtruesi i parë dhe i dytë i kërkesës theksuan se ata nuk janë njoftuar nga avokati dhe për këtë arsyen kanë humbur afatin e pagesës. Si rrjedhojë, ata e lutën Gjykatën Themelore që të miratojë kërkesat e tyre për kthim në gjendje të mëparshme.

25. Më 17 janar 2018, Gjykata Themelore në Prishtinë [CN. nr. 20/2014 (në lidhje me parashtruesin e parë) dhe CN. nr. 19/2014 (në lidhje me parashtruesin e dytë)] i refuzoi propozimet respektive për kthim në gjendje të mëparshme.
26. Gjykata Themelore në Prishtinë arsyetoi se dorëzimi i vërejtjes gjyqësore është bërë në mënyrë të rregullt tek i autorizuari i parë [avokati M. D.] i parashtruesit të parë dhe të dytë të kérkesës dhe se në shkresat e lëndës, përkundër pretendimeve, nuk ka figuruar ndonjë revokim i autorizimit dhe si rrjedhojë është konsideruar që M. D. është avokati i autorizuar të cilit duhet t'i dërgohet vërejtja gjyqësore. Më tutje, Gjykata Themelore theksoi se autorizimin e avokatit Xhevdet Krasniqi – avokat i tanishëm i parashtruesve të kérkesës - e ka pranuar vetëm me rastin e paraqitjes së kérkesës për kthim në gjendje të mëparshme. Në fund të këtij aktvendimi thuhet se: *“Kundër këtij aktvendimi nuk është e lejuar ankesa”*.
27. Më 20 mars 2018, parashtruesi i parë dhe i dytë i kérkesës paraqitet kérkesat e tyre respektive për mbrojtje të ligjshmërisë pranë Prokurorisë së Shtetit.
28. Më 10 prill 2018, Prokuroria e Shtetit [KMLC. C. nr. 47/2018 (në lidhje me parashtruesin e parë) dhe KMLC. C. nr. 44/2018 (në lidhje me parashtruesin e dytë)] gjeti se nuk ka bazë ligjore për të paraqitur kérkesat respektive për mbrojtje të ligjshmërisë.

Kërkesa KI115/18

29. Më 29 korrik 2013, Qeveria, për qëllime të shpronësimit kishte përpiluar raport për vlerësim të ngastrës kadastrale nr. 65-3. Në një datë të mëvonshme, Qeveria kishte caktuar vlerën përkatëse monetare për këtë ngastër kadastrale.
30. Më 20 gusht 2014, parashtruesi i tretë i kérkesës kishte paraqitur ankesë në Gjykatën Themelore duke kundërshtuar kështu raportin e vlerësimit të Qeverisë.
31. Më 16 maj 2016, Gjykata Themelore e ktheu ankesën e parashtruesit të tretë të kérkesës në plotësim. Brenda afatit të paraparë, parashtruesi i tretë i kérkesës ka bërë plotësimin e ankesës.
32. Më 12 tetor 2017, Gjykata Themelore i kishte dërguar përfaqësuesit të parashtruesit të tretë vërejtje për pagesën e taksës gjyqësore ku theksohej se nëse brenda 15 (pesëmbëdhjetë) ditësh nga marrja e vërejtjes gjyqësore nuk bëhet pagesa e taksës gjyqësore, do të ndërmerren veprimet e tjera të parapara me nenin 6.5 dhe 6.6 të Udhëzimit Administrativ nr. 2008/02 për Unifikimin e Taksave Gjyqësore me ç'rast propozimi/ankesa e parashtruesit të tretë do të konsiderohet si i tërhequr. Në këto procedura para Gjykatës Themelore, parashtruesi i tretë i kérkesës kishte të njëjtin avokat me të cilin përfaqësoshet pranë kësaj Gjykate, respektivisht avokatin Xhevdet Krasniqi.

33. Më 23 nëntor 2017, Gjykata Themelore në Prishtinë kishte nxjerrë Aktvendim [CN. nr. 407/14] përmes së cilit e kishte konsideruar si të tërhequr ankesën e parashtruesit të tretë të kérkesës - duke qenë se nuk ishte paguar taksa gjyqësore brenda afatit të përcaktuar.
34. Më 7 janar 2018, parashtruesi i tretë i kérkesës pagoi taksën gjyqësore prej 20 eurosh dhe paraqiti kérkesë për kthim në gjendje të mëparshme pranë Gjykatës Themelore në Prishtinë. Kérkesën e tij avokati i parashtruesit të tretë të kérkesës e kishte arsyetuar duke thënë që vërejtja për pagesë të taksës gjyqësore mund të jetë dërguar por që atij nuk i ka ndodhur asnjeherë më parë që të mos paguaj taksën dhe kështu t'i humbë klientit të tij një të drejtë. Si përfundim, ai e luti gjyqtarin e rastit që ta miratojë kérkesën e tij për kthim në gjendje të mëparshme dhe të caktojë seancë përgatitore.
35. Më 28 mars 2018, Gjykata Themelore [CN. nr. 407/14] e refuzoi propozimin e parashtruesit të tretë të kérkesës për kthim në gjendje të mëparshme.
36. Gjykata Themelore në Prishtinë arsyetoi se avokati i parashtruesit të tretë të kérkesës e ka paraqitur këtë propozim me arsyetimin se nuk e ka pranuar vërejtjen gjyqësore të dërguar nga Gjykata Themelore. Megjithatë, sipas kësaj të fundit, avokati i parashtruesit të tretë të kérkesës e kishte pranuar vërejtjen gjyqësore në mënyrë të rregullt me dorëzim personal më 24 tetor 2017 mirëpo nuk kishte ndërmarrë asnjë veprim dhe e kishte paguar taksën vetëm pas kalimit të afatit të përcaktuar. Në fund të këtij aktvendimi thuhet se: "*Kundër këtij aktvendimi nuk është e lejuar ankesa*".

Pretendimet e parashtruesve të kérkesës

37. Parashtruesit e kérkesës pretendojnë se Gjykata Themelore iu ka shkelur atyre të drejtat e garantuara me nenet 3, 24, 31, 46 dhe 54 të Kushtetutës si dhe të drejtat e tyre të garantuara me nenin 6 të KEDNJ-së dhe nenet 7 dhe 10 të DUDNJ-së.
38. Parashtruesit e kérkesës, me arsyetim pothuajse identik të kérkesave të tyre të parashtruara nga avokati i tyre i përbashkët, theksojnë që është shkelur e drejta e tyre për gjykim të drejtë dhe të paanshëm dhe të drejtën për mbrojtje të pronës ngase Gjykata Themelore në Prishtinë nuk është lëshuar fare në gjykin e rastit. Sipas tyre, është "*joligjore dhe jo e drejtë*" që të përfundohet një çështje gjyqësore me veprime procedurale pa u lëshuar fare në bazën meritore të kontestit.
39. Në fund, parashtruesit e kérkesës, në mënyrë identike, për të tri kérkesat e dorëzuara në Gjykatë, kérkojnë nga kjo e fundit që të konstatojë se "*aktvendimet përfundimtare të Gjykatës Themelore në Prishtinë*" kanë shkelur Kushtetutën, ligjet e aplikueshme në Republikën e Kosovës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, për mbrojtje gjyqësore të të drejtave, për mbrojtje të pronës dhe janë në kundërshtim me praktikën e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut. Në këtë drejtim, ata kérkojnë që "*Aktvendimet e Gjykatës Themelore në Prishtinë të shfuqizohen dhe rasti të rigjykohet në atë mënyrë që ankuesi*

[t] [parashtruesit e kérkesës] t'i realizoj [në] të drejtat e veta të garantuara me Kushtetutë dhe me ligjet e aplikuara në Kosovë”.

Pranueshmëria e kérkesave

40. Gjykata së pari vlerëson nëse parashtruesit e kérkesës i kanë përbushur kriteret e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.

41. Në këtë drejtim, Gjykata, fillimisht, i referohet paragrafëve 1 dhe 7, të nenit 113 [Juridikioni dhe Palët e Autorizuara] të Kushtetutës, që përcaktojnë:

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm për rastet e ngitura para gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.

[...]

7. Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj.”

42. Gjykata, më tej, i referohet nenit 48 [Saktësimi i kérkesës] dhe 49 [Afatet] të Ligjit, të cilët përcaktojnë:

Neni 48
[Saktësimi i kérkesës]

“Parashtruesi i kérkesës ka për detyrë që në kérkesën e tij të qartësoj saktësisht se cilat të drejta dhe liri pretendon se i janë cenuar dhe cili është akti konkret i autoritetit publik të cilin parashtruesi dëshiron ta kontestoj.”

Neni 49
[Afatet]

“Kérkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajsh. Afati fillon të ecë nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor [...].”

43. Për sa i përket përbushjes së këtyre kérkesave, Gjykata konstaton se parashtruesit e kérkesës janë palë të autorizuara, të cilët kontestojnë akte të një autoriteti publik, përkatesisht Aktvendimin [CN. nr. 20/14] e 17 janarit 2018 të Gjykatës Themelore; Aktvendimin [CN. nr. 19/14] e 17 janarit 2018 të Gjykatës Themelore dhe Aktvendimin [CN. nr. 407/14] e Gjykatës Themelore të 28 marsit 2018, pasi që i kanë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj. Parashtruesit e kérkesës gjithashtu kanë qartësuar të drejtat dhe liritë që ata pretendojnë se iu janë shkelur, në pajtim me kérkesat e nenit 48 të Ligjit. Për sa i takon përbushjes së kriterit të paraparë me nenin 49 të Ligjit, Gjykata konstaton se kérkesa KI115/18 është dorëzuar brenda afatit të përcaktuar ligjor ndërkaq për kérkesat KI113/18 dhe KI114/18, Gjykata do të shpjegojë në vijim se a është përbushur ky kriter i pranueshmërisë apo jo.

Përkitazi me kërkесat KI113/18 dhe KI114/18

44. Lidhur me kërkесat KI113/18 dhe KI114/18, Gjykata duhet të shqyrtojë nëse janë përbushur edhe kriteret e përcaktuara me nenin 49 [Afatet] të Ligjit (cituar më lart) dhe pikën (c) të paragrafit (1) të rregullit 39 [Kriteret e pranueshmërisë] të Rregullores së punës i cili përcakton që: “(1) *Gjykata mund ta konsiderojë një kërkësë të pranueshme nëse: [...] (c) kërkesa parashtritet brenda 4 (katër) muajsh nga dita e dorëzimit të vendimit të mjetit të fundit juridik efektiv te parashtruesi [...]*”.
45. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton që parashtruesi i parë i kërkësës KI113/18 e konteston Aktvendimin [CN. nr. 20/14] e 17 janarit 2018 të Gjykatës Themelore, të cilin e ka pranuar me 1 shkurt 2018; ndërkaj parashtruesi i dytë i kërkësës KI114/18 e konteston Aktvendimin [CN. nr. 19/14] e Gjykatës Themelore të 17 janarit 2018 të Gjykatës Themelore, të cilin e ka pranuar më 1 shkurt 2018.
46. Gjykata vëren që edhe parashtruesi i parë edhe i dyti kërkësat e tyre respektive në Gjykatë i kanë dorëzuar më 8 gusht 2018 ndërkaj vendimet e kontestuara të Gjykatës Themelore i kanë pranuar më 1 shkurt 2018. Faktin që parashtruesit i kanë pranuar vendimet e kontestuara të Gjykatës Themelore më 1 shkurt 2018, Gjykata e ka konfirmuar përmes fletëkthesave të pranuara nga vet Gjykata Themelore (shih paragrafët 15 dhe 17 të këtij Aktvendimi për papranueshmëri), pas kërkësës së Gjykatës që të konfirmojë se a janë dorëzuar kërkësat brenda afatit të përcaktuar ligjor. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se kërkësat KI113/18 dhe KI114/18 janë dorëzuar pas afatit ligjor prej 4 (katër) muajsh të përcaktuar më Ligj dhe Rregullore të punës.
47. Gjykata rikujton se qëllimi i afatit ligjor prej 4 (katër) muajsh, sipas nenit 49 të Ligjit dhe sipas rregullit 39 (1) (c) të Rregullores së punës, është që të promovojojë siguri juridike, duke siguruar që rastet që kanë të bëjnë me çështje kushtetuese të trajtohen brenda një periudhe të arsyeshme dhe që vendimet e mëparshme të mos jenë vazhdimisht të hapura për t'u kontestuar (shih, ndër të tjera, rastet e GJEDNJ-së: *O'Loughlin* dhe të tjërët kundër *Mbretërisë së Bashkuar*, kërkesa nr. 23274/04, Aktvendim i 25 gushtit 2005; *Sabri Güneş* kundër *Turqisë*, kërkesa nr. 27396/06, Aktgjykim i 29 Qershorit 2012, parografi 39; shih gjithashtu, ndër të tjera, rastet e Gjykatës: KI140/13, me parashtrues *Ramadan Cakiqi*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 17 marsit 2014, parografi 24 e KI120/17, me parashtrues *Hafiz Rizahu*, Aktvendimi për papranueshmëri, i 7 dhjetorit 2017, parografi 39).
48. Si përfundim, nga arsyet e shtjelluara si më sipër, Gjykata konstaton se kërkësat KI113/18 dhe KI114/18 nuk janë dorëzuar brenda afatit ligjor të përcaktuar me nenin 49 të Ligjit dhe rregullit 39 (1) (c) të Rregullores së punës dhe rrjedhimisht, Gjykata nuk mund të shqyrtojë meritat e pretendimeve të këtyre dy kërkësave.

49. Rrjedhimisht, Gjykata konstaton se kërkesat KI113/18 dhe KI114/18 janë të papranueshme sepse janë parashtruar jashtë afatit të paraparë ligjor.

Përkitazi me kërkesën KI115/18

50. Lidhur me kërkesën KI115/18, Gjykata po ashtu duhet të shqyrtojë nëse parashtruesi i kërkesës i ka përbushur kriteret e pranueshmërisë të përcaktuara në rregullin 39 [Kriteret e pranueshmërisë] të Rregullores së punës. Rregulli 39 (2) i Rregullores së punës përcakton kriteret në bazë të së cilave Gjykata mund të shqyrtojë kërkesën, duke përfshirë kriterin që kërkesa të mos jetë qartazi e pabazuar. Specifisht, rregulli 39 (2) përcakton që:

“(2) Gjykata mund ta konsiderojë kërkesën të papranueshme, nëse kërkesa është qartazi e pabazuar, sepse parashtruesi nuk dëshmon dhe nuk mbështetë në mënyrë të mjaftueshme pretendimin e tij.”

51. Në këtë aspekt, Gjykata rikujton që parashtruesi i tretë i kërkesës konteston Aktvendimin [CN. nr. 407/14] e 28 marsit 2018 të Gjykatës Themelore përmes së cilit i është refuzuar propozimi i tij për kthim në gjendje të mëparshme. Ai pretendon se është *“joligjore dhe jo e drejtë”* që një çështje gjyqësore të përfundohet pa u lëshuar fare në bazën meritore të kontestit dhe se duke refuzuar propozimin e tij për kthim në gjendje të mëparshme Gjykata Themelore i ka shkelur atij të drejtat e garantuara me nenet 3, 24, 31, 46 dhe 54 të Kushtetutës si dhe të drejtat e garantuara me nenin 6 të KEDNJ-së dhe nenet 7 dhe 10 të DUDNJ-së. Pra, në thelb, parashtruesi i tretë i kërkesës pretendon që Gjykata Themelore i ka shkelur atij të drejtat e tij duke e përmbyllur rastin e tij për shkak të arsyeve procedurale dhe duke mos i dhënë një vendim meritor për ankesat e tij bazike lidhur me çështjen e shpronësimit.
52. Në këtë drejtim, Gjykata rikujton që pas propozimit të parashtruesit të tretë të kërkesës për kthim në gjendje të mëparshme, Gjykata Themelore kishte marrë vendim refuzues duke arsyetuar me sa vijon:

“Gjykata pas shqyrtimit paraprak të propozimit, ka vërejtur se lidhur me këtë çështje juridike propozuesi nuk ka paguar taksën gjyqësore. [...]”

I autorizuari i propozuesit më 07.12.2017 ka paraqitur propozim për kthim në gjendje të mëparshme me arsyetimin e Vërejtjen për Taksën gjyqësore të dërguar nga Gjykata nuk e ka pranuar, mirëpo, Gjykata vendosi si në dispozitiv të këtij aktvendimi, për faktin se i autorizuari i propozuesit e ka pranuar Vërejtjen gjyqësore në mënyrë të rregullt, gjë e cila dëshmohet sipas fletë dërgesës për dorëzim personal të dt. 24.10.2017 dhe se i autorizuari i propozuesit nuk ka paguar taksën gjyqësore sipas vërejtjes së Gjykatës, pagesën e taksës e ka bërë por me dt. 07.12.2018 pas kalimit të afatit të dhënë nga Gjykata.

Andaj në kuptim të dispozitës së nenit 113 të LPK-së dhe lidhur me nenin 3 të LPJ-së, Gjykata vlerësoi se i autorizuari i propozuesit në kërkesën për kthim në gjendje të mëparshme nuk e ka argumentuar se kanë ekzistuar shkaqe të arsyeshme të cilat nuk kanë mundur të parashikohen apo

evitohen, e të cilat kanë ndikuar në mospërmbushjen e detyrimit në afati e dhënë nga Gjykata.”

53. Lidhur me pretendimet e lartcekura, Gjykata konsideron se parashtruesi i tretë i kérkesës e ka ndërtuar rastin e tij mbi baza ligjshmërie, përkatësisht mbi faktin se refuzimi i një kérkese për kthim në gjendje të mëparshme dhe mos shqyrtimi i një rasti në merita është veprim jo ligjor dhe jo i drejtë i Gjykatës Themelore.
54. Gjykata rikujton se pretendimet e tillë kanë të bëjnë me fushën e ligjshmërisë dhe si të tillë nuk bien nën juridikcionin e Gjykatës, dhe si rrjetohet, në parim, nuk mund të shqyrtohen nga Gjykata (shih, rasti KI56/17, parashtruese e kérkesës *Lumturije Murtezaj*, Aktvendim për papranueshmëri, i 18 dhjetorit 2017, paragrafi 35). E vetmja mënyrë se si këto pretendime do të mund të shqyrtoheshin dhe të pranoheshin si të bazuara është rasti kur një parashtrues arrin të dëshmojë, me argumente bindëse se, në rastin e tij konkret, ka pasur shkelje të Kushtetutës apo të KEDNJ-së. Në rastin konkret, kjo Gjykatë konsideron se parashtruesi i tretë i kérkesës nuk ka arritur të bind Gjykatën se Gjykata Themelore ka vepruar në kundërshtim me instrumentet e lartcekura.
55. Për më tepër që, sipas kësaj Gjykate, nuk qëndron pretendimi i parashtruesit se është “jo ligjore dhe jo e drejtë” nëse gjykatat e rregullta refuzojnë kérkesa dhe propozime të palëve në aspekt procedural. Përkundrazi, rregullat procedurale janë të parapara me ligjet e aplikueshme në Republikën e Kosovës dhe është pikërisht detyrë e gjykatave të rregullta që t'u përbahen atyre dispozitave ligjore procedurale – edhe në rastet kur mund të rezultojë që për shkak të lëshimeve të palëve në procedurë i bie që një rast nuk do të shqyrtohet në merita. Procedurat gjyqësore dhe rregullat përmbarëvajtjen e tyre janë garanci sa për palët aq edhe për gjykatat. Këta të parët mund ti mbajnë autoritetet publike përgjegjëse në rast se ato nuk veprojnë në bazë të rregullave që përcaktojnë ligjet në fuqi; dhe, në anën tjeter, këto të dytë mund t'i mbajnë përgjegjëse palët në procedura para tyre në rast se ato nuk veprojnë në bazë të rregullave që përcaktojnë ligjet në fuqi. Pra, rregullat procedurale mbrojnë edhe palët edhe gjykatat dhe u japid të drejta respektive secilës prej tyre. Në rastin konkret, Gjykata Themelore ka zbatuar dispozitat e ligjit në fuqi ashtu siç ajo ka konsideruar se është mënyra më e drejtë dhe përvendimin e saj ka dhënë arsyë të bollshme dhe relevante. Vendimin e saj e ka mbështetur në ligjet e aplikueshme, në prova dhe dëshmi - sipas të cilave është vërtetuar që parashtruesi i tretë i kérkesës nuk e ka paguar me kohë taksën gjyqësore përkundër vërejtjes së dërguar dhe e cila, sipas Gjykatës Themelore, i ishte dërguar në mënyrë të rregullt.
56. Në këtë drejtim, Gjykata thekson se nuk është detyrë e saj që të merret me gabimet e ligjit që pretendohet të jenë bërë nga gjykatat e rregullta (ligjshmërisë), përvèç dhe për aq sa gabimet e tillë mund të kenë shkelur të drejtat dhe liritë themelore të mbrojtura me Kushtetutshmërinë). Ajo vetë nuk mund të vlerësojë ligjin që ka bërë që një gjykatë e rregullt të miratojë një vendim në vend të një vendimi tjeter. Nëse do të ishte ndryshe, Gjykata do të vepronë si gjykatë e “*shkallës së katërt*”, që do të rezultonte në tejkalimin e kufijve të vendosur në juridikcionin e saj. Në të vërtetë, është roli i

gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, rasti *García Ruiz kundër Spanjës*, GJEDNJ nr. 30544/96, i 21 janarit 1999, par. 28 dhe shih, gjithashtu rastin: KI70/11, parashtrues të kërkесës *Faik Hima, Magbule Hima dhe Bestar Hima*, Aktvendim për papranueshmëri, i 16 dhjetorit 2011).

57. Gjykata Kushtetuese vetëm mund të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe nëse procedurat në përgjithësi, të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë saqë parashtruesi të ketë pasur gjykim të drejtë (shih, ndër autoritete të tjera, rastin *Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 13071/87, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut, i miratuar më 10 korrik 1991).
58. Bazuar në shkresat e lëndës, Gjykata vëren se arsyetimi i dhënë në Aktvendimin e Gjykatës Themelore është i qartë dhe pas shqyrtimit të të gjitha procedurave që figurojnë në dosjen e dorëzuar, Gjykata gjithashtu gjeti që ato nuk ishin të padrejta apo arbitrarë (shih rastin *Shub kundër Lituanisë*, Nr. 17064/06, Vendimi i GJEDNJ-së, i 30 qershorit 2009).
59. Në këtë aspekt, Gjykata më tej konsideron se parashtruesi i kërkësës nuk ka dëshmuar se procedurat në Gjykatën Themelore kanë qenë të padrejta apo arbitrarë, apo që të drejtat dhe liritë themelore të tij të mbrojtura me Kushtetutë janë shkelur si rrjedhojë e interpretimit të gabuar të së drejtës procedurale. Gjykata rithekson se interpretimi i ligjit është detyrë e gjykatave të rregullta dhe është çështje e ligjshmërisë (shih, rasti KI63/16, parashtrues i kërkësës *Astrit Pira*, Aktvendim për papranueshmëri, i 8 gushtit 2016, parografi 44 dhe shih, gjithashtu rastin KI150/15; KI161/15; KI162/15; KI14/16; KI19/16; KI60/16 dhe KI64/16, parashtrues të kërkësës *Arben Gjukaj, Hysni Hoxha, Driton Pruthi, Milazim Lushtaku, Esat Tahiri, Azem Duraku dhe Sami Lushtaku*, Aktvendim për papranueshmëri, i 15 nëntorit 2016, parografi 62).
60. Në linjë me praktikën e saj të konsoliduar gjyqësore, Gjykata më tej thekson se pakënaqësia e parashtruesit të kërkësës me rezultatin e procedurës nga gjykatat e rregullta, përkatësisht në Gjykatën Themelore, nuk mund vetveti të ngrejë pretendim të argumentueshëm për shkeljen e së drejtës për gjykim të drejtë dhe të paanshëm, barazi para ligjit apo të drejtës në pronë (shih, *mutatis mutandis*, rastin *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat kundër Hungarisë*, GJEDNJ, Aktgjykimi i 26 korrikut 2005, parografi 21; dhe shih, gjithashtu, rastin KI56/17, parashtruese e kërkësës *Lumturije Murtezaj*, Aktvendim për papranueshmëri, i 18 dhjetorit 2017, parografi 42).
61. Si rezultat, Gjykata konsideron se parashtruesi i tretë i kërkësës nuk i ka mbështetur pretendimet se procedurat përkatëse para Gjykatës Themelore në ndonjë mënyrë ishin të padrejta apo arbitrarë dhe se me vendimin e kontestuar janë shkelur të drejtat dhe liritë e garantuara me Kushtetutë dhe me KEDNJ.
62. Si përfundim, në pajtim me rregullin 39 (2) të Rregullores së punës, kërkesa KI115/18 duhet të shpallet si qartazi e pabazuara në baza kushtetuese dhe, rrjedhimisht, e papranueshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës, në pajtim me nenin 113.1 dhe 113.7 të Kushtetutës, nenin 20 të Ligjit dhe rregullin 59 (b) të Rregullores së punës, më 4 shtator 2019, njëzëri

VENDOS

- I. TË DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TË PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit;
- IV. Ky Aktvendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari rapportues

Nexhmi Rexhepi

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi